

VISIETEKST LERBEGELEIDING

1 Inleiding

Binnen VISO vinden we aandacht voor leerbegeleiding heel belangrijk. Het is een proces waar we blijvend aandacht moeten voor hebben, omdat het steeds in beweging is.

Opvattingen over leren, leerstrategieën,... evolueren immers constant. Bovendien leven we in een snel veranderende maatschappij waarin **levenslang leren** erg belangrijk is.

Leerkrachten en leerlingbegeleiding volgen hiervoor regelmatig navormingen (o.a. van het Expertisecentrum Effectief Leren, Wijze Lessen van Tim Surma...). Ze baseren zich hierdoor op de recentste wetenschappelijke inzichten en geven de leerbegeleiding evidence-informed vorm.

Het leerplan faciliteert het proces van leren leren tot zelfregulerende leerling, maar dit moet ook verankerd worden door een **schoolbrede aanpak** waar elke leerkracht aan meewerkt.

We voorzien een basisaanbod dat alle leerlingen ten goede komt. Daarnaast is er ook een aanbod voor die leerlingen die nood hebben aan verhoogde zorg en uitbreiding van zorg. Dit sluit ook aan bij onze visie op zorg en het zorgcontinuüm.

We zijn er ook van overtuigd dat een jongere zich **goed moet voelen** om ten volle tot leren te kunnen komen. Leren leren gaat om durven experimenteren met onbekende strategieën, jezelf nieuwe routines aanleren,... Dit alles heeft ook te maken met motivatie. Het creëren van een veilig en positief klasklimaat, met aandacht voor verbinding en betrokkenheid, is dus cruciaal om onze leerlingen in dit proces te stimuleren.

2 Theoretisch kader

2.1 Brede basiszorg

Voor de uitwerking van onze algemeen aanbod leerbegeleiding voor alle leerlingen startten we uit het **ROK** en de doelen in het **gemeenschappelijk funderend leerplan**. Alle vakleerkrachten houden in de vernieuwing de leerplandoelen waar aan gewerkt wordt bij in de Llinkid-tool.

Cognitieve vaardigheden (bv. memoriseren, samenvatten,...), metacognitieve vaardigheden (plannen, monitoren en evalueren), oplossingsstrategieën en leerbevorderende attitudes ontwikkelen (volharden, zichzelf belonen,...), daar gaat het om als we onze leerlingen willen laten groeien tot zelfregulerende individuen.

Er zijn zowel op school- als klasniveau **ondersteunende afspraken en initiatieven** om aan leerbegeleiding te doen en dit proces te ondersteunen over de jaren heen.

Daarnaast is er ook een leerlijn over de graden heen. In de **eerste graad** worden leerlingen nog sterk gestuurd. Ze leren methodes aan om leerstof efficiënt in te studeren en gaan op zoek naar hun eigen leerstijl (LPD 7.1 en 7.2). In verschillende vakken evalueren leerlingen zichzelf en leren ze zo een beter zicht krijgen op hun leerproces (LPD 7.1 en 7.4). De leerlingen leren ook reflecteren over hun studiemethode en worden zich bewust van hoe ze die kunnen optimaliseren (LPD 7.4 en 7.5).

In de **tweede en derde graad** wordt er steeds meer gefocust op het bijbrengen van metacognitie omtrent leren leren (LPD 7.3). Waarom is het belangrijk om leerstof actief te verwerken, meer dan één keer te studeren, etc. zijn aspecten die hierbij vanuit wetenschappelijk oogpunt belicht worden. Leerlingen krijgen doorheen de vakken verder verschillende leerstrategieën aangereikt en ervaren welke leerstrategie ze best kunnen inzetten voor welk vak of welk soort leerstof (LPD 7.2 en 7.5).

In de **derde graad** krijgen leerlingen steeds grotere leerstofonderdelen te verwerken, maken ze kennis met mondelinge examens, moeten ze zelf grotere opdrachten inplannen,... zodat ze goed voorbereid worden op eventuele verdere studies of de verwachtingen in het werkveld. De verantwoordelijkheid wordt steeds meer bij de individuele leerling gelegd (LPD 7.4 en 7.5). Ze kunnen wel beroep blijven doen op de

aangeboden structuren en ondersteuning van de leerkrachten. Zij sturen de leerlingen zoveel mogelijk naar zelfregulerende individuen door hen te laten reflecteren naar aanleiding van toetsen, examens, groepsopdrachten (LPD 7.6). Zo worden ze gestimuleerd om hun eigen leer methode kritisch onder de loep te nemen en bij te sturen waar nodig (LPD 7.2, 7.3 en 7.5).

Onze **evaluatie** is groeigericht en legt de focus op begeleiding van de lerende in het leerproces. Er wordt dus zeker niet enkel gekeken naar het resultaat. De leerkracht geeft gerichte feedback om de leerling te laten sleutelen aan zijn leer methode. Leerlingen worden ook uitgedaagd om zichzelf en anderen te evalueren, na te denken over het leerproces en aan zelfreflectie te doen. De evaluatie en het proces dat hieraan gekoppeld is, is een belangrijk onderdeel van de schoolloopbaanbegeleiding, die nauw samenhangt met de leerbegeleiding. Een goed oriëntatiebeleid is een belangrijke basis om de intrinsieke motivatie bij leerlingen te verhogen en tot leren te kunnen komen.

Ouders zijn belangrijke partners en betrekken we zoveel mogelijk. Dit zowel op een informerende manier, als in een actief participerende rol.

Voor heel wat leerlingen is deze brede preventieve basiszorg toereikend en moeten er geen extra maatregelen genomen worden.

2.2 Verhoogde zorg en uitbreiding van zorg

De brede basiszorg volstaat soms niet (meer) om aan de onderwijsbehoeften op het vlak van leerbegeleiding van een aantal leerlingen tegemoet te komen. Dan bieden we **zorg op maat** aan om dit probleem aan te pakken.

Dit gebeurt door zowel **leerlingenbegeleiding** als **individuele leerkrachten**. Hierbij focussen we sterk op **inspraak en verantwoordelijkheid** van leerling en ouders om zijn/haar leerproces mee vorm te geven.

3 Concrete focuspunten

Hierna volgt een overzicht van hoe de leerbegeleiding er concreet uit ziet. We visualiseren eerst de brede basiszorg, met hierbinnen een algemeen aanbod dat klasoverstijgend gegeven wordt en het aanbod per jaar.

Daarna volgt het aanbod voor de verhoogde zorg en uitbreiding van zorg (zie 3.3).

De focuspunten zijn geordend volgens de kernelementen die we volgens de leerplandoelstellingen moeten bereiken, namelijk:

- Attitude en motivatie
- Leerstrategieën
- Metacognitieve kennis
- Reflecteren

Een laatste categorie is de samenwerking met externe partners voor als de leerbegeleiding de schooleigen context overstijgt.

3.1 Brede basiszorg

- De leerkracht geeft feedback vanuit een groeigerichte mindset (inzet, training, oefening, ontwikkeling, evolutie,...)
- De leerkracht geeft feedback die leerlingen aan het denken zet en aanspoort om zelf actie te ondernemen.
- Titularis begeleidt en stimuleert de lln.
- Reflectie over studiehouding na een toets.
- Tips om om te gaan met faalangst en stress.
- Apps/websites/programma's die het leerproces ondersteunen (bv. om gsm te blokkeren, om tot rust te komen,...).

Attitude en motivatie

- Lkr. voorziet inhoudstafel en leert lln. deze gebruiken.
- Verschillende werkvormen en oefentypes om de leerstof aan te brengen, oa de pen device.
- Oefeningen met leerstof worden gespreid in de tijd.
- Gestructureerde cursus met overzicht van wat basis- en wat uitbreidingsleerstof is/wat lln. moeten kennen en kunnen.
- Start to study met studietips per vak.
- Schooleigen planningsagenda
- Vaste stappenplannen bv. zo klaar-methode, lockergebruik,...
- Handelingsgerichte adviezen op rapporten (en na toetsen).
- Communicatie in de agenda en via LVS.
- Documenten op Smartschool bv. examentips, hulpfiches leerbegeleiding (oa mindmap, oefeningen,...),...

Leerstrategieën

- Ouderavonden met tips in verband met "leren leren"
- Achtergrond in de agenda en op Smartschool rond vergeetcurve, over-methode, zo klaar-methode,...

Metacognitieve kennis

- Zelfreflectie na een toets/examen
- Feedback na een rapport.
- Gebruik competentiemeter in alle D- en A-richtingen en A-richtingen voor alle specifieke projectvakken.
- Studiekeuzeprojecten.
- Online beschikbaar stellen van attituderapport en competentiemeter.

Reflecteren

•/

Externe partners

3.2 Brede basiszorg: extra per jaar

D-richtingen = ASO en TSO / D+A-richtingen = TSO / A-richtingen = BSO

3.3 Verhoogde zorg en uitbreiding van zorg

- Titularis ondersteunt en stimuleert de lln. die blijvend problemen hebben rond stiptheid, studiehouding,...
- Bijsturen studiehouding onder begeleiding van leerlingenbegeleiding.
- Gesprekken door vakleerkracht of leerlingenbegeleiding in functie van verhogen motivatie.

Attitude en motivatie

- Extra ondersteuning in remediërings- en verdiepingsuur in 1A.
- Extra ondersteuning in begeleidingsuur 1B.
- Opvolging studiebewijzen aan de hand van hulpfiches leerbegeleiding door de vakleerkracht.
- Remediëring door vakleerkracht.
- Leerlingenbegeleiding ondersteunt bij het toepassen van bepaalde leerstrategieën.
- Begeleiding rond faalangst/stress aan de hand van hulpfiches leerbegeleiding door leerlingenbegeleiding.

Leerstrategieën

- Info geven over belang bepaalde aanpak tijdens remediëring.
- Wetenschappelijke achtergrond geven bij studieproces tijdens individuele studiebegeleiding.

Metacognitieve kennis

- Reflectie- en remediëringsdocument naar aanleiding van het rapport.
- Eigen studiehouding kritisch onder de loep nemen tijdens individuele studiebegeleiding.

Reflecteren

- Doorverwijzing naar CLB voor cursus uitstelgedrag, intensievere begeleiding faalangst,...
- Samenwerking met externen voor psychologische hulp.
- Samenwerking met persoon die individuele externe bijles geeft.

Externe partners

